

34

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A III A CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE
DECIZIA CIVILĂ NR.372

Ședința publică de la 6.03.2014.

Curtea constituită din :

PREȘEDINTE - Mihai-Andrei Negoescu-Gândac
JUDECĂTOR - Ionelia Drăgan
JUDECĂTOR - Mari Ilie
GREFIER - Mariana Chivu

Pe rol se află pronunțarea asupra recursurilor formulate de recurentul reclamant ROVENȚU VIOREL și de către recurentul pârât STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE prin ADMINISTRAȚIA JUDEȚEANĂ A FINANTELOR PUBLICE GIURGIU, împotriva sentințe civile nr. 40 din 21.03.2013, pronunțată de Tribunalul Giurgiu – Secția Civilă.

Pricina are ca obiect: pretenții – despăgubiri întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 221/2009.

Dezbaterile în fond și susținerile orale ale părților au avut loc la termenul de judecată din data de 20.02.2014, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta decizie, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitate părților să depună concluzii scrise, a amânat pronunțarea cauzei la data de 27.02.2014, apoi la data de 06.03.2014, când a decis următoarele :

CURTEA

Deliberând asupra recursului civil de față, constată următoarele:

La data de 11.06.2012, pe rolul Tribunalului Giurgiu, a fost înregistrată sub nr. 1636/122/2012, cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul Viorel Roventu, în contradictoriu cu Statul Român reprezentat de Ministrul Finanțelor prin care a solicitat constatarea caracterului politic al condamnării la moarte (comutată la 25 ani închisoare prin Decretul Președintelui României nr. 124/1984) pe care a suferit-o în baza sentinței penale nr. 63/12.10.1983, definitivă prin decizia nr.63/12.10.1983, definitivă prin decizia nr.70/27.10.1983 a Tribunalului Suprem - Secția Militară, pentru săvârșirea infracțiunilor de furt calificat în paguba avutului obștesc, cu consecințe deosebit de grave prevăzute de art. 208, 209 lit. a, e și g raportate la art. 224 alin 1 și 3 Cod penal.

În fapt, s-a arătat că acuzațiile pentru care s-a pronunțat condamnarea au vizat însușirea prin efracție, în noaptea de 8/9 septembrie 1983, a două pistoale mitralieră cu muniția aferentă, de la postul de Miliție Osica de Sus, județul Olt.

Reclamantul a arătat că de peste 20 de ani a semnalat justiției și opiniei publice, împreună cu numiții Năstase Petre și Stanciu Nicolae, că au fost condamnați pentru că au dorit să înfrunte, cu arma în mână conducătorul (executat pentru genocid, la 25.12.1989) regimului comunist încadrându-se astfel în prevederile O.G. nr.214/1999 (art.2 alin.1 lit.c, introdus prin legea nr.568/2001, acțiunea de împotrivire cu arma și răsturnare prin forță a regimului comunist.

În conținutul cererii de chemare în judecată, reclamantul a arătat că făcut demersuri pentru reconsiderarea condamnării sale ca având caracter politic.

A arătat acesta că, în anul 1981, a stabilit, prin profesorul Raul Volcinski contactul cu un grup de intelectuali care plănuia răsturnarea regimului ceaușist, prin organizarea unui atentat împotriva tiranului.

În vederea executării acestui plan împreună cu Năstase Petrică și Stanciu Nicolae, în noaptea de 8/9 septembrie a intrat prin efracție în postul de Miliție Osica de Sus, județul Olt, de unde a sustras două pistoale mitralieră și muniția aferentă, urmând apoi hărțuirea acestora prin țară, până la capturarea acestuia din 29 septembrie 1983. Deși pe parcursul urmăririi s-a tras cu un număr uriaș de cartușe asupra lor, nu au făcut uz de arme, pentru că nu voiau să le folosească decât împotriva dictatorului.

După arestare, a urmat o anchetă nefirească, extrem de scurtă și violentă, pe parcursul căreia nu a mărturisit scopul pentru care furase cele două arme, sperând astfel a micșora furia și pedeapsa și că îi va proteja pe intelectuali cu care plănuiseră acțiunea revoluționară.

A mai arătat reclamantul că respectiva condamnare la moarte i-a fost modificată prin Decretul Prezidențial nr.124/1984 la pedeapsa de 25 ani închisoare. În urma aplicării decretului de amnistie nr. 11 din 26 ianuarie 1988 i-a fost redusă pedeapsa la 12,5 ani, conform art. 2. Speriată de eliberarea acestora peste 6 ani procuratura militară a făcut contestație și a obținut decizia 41 din 31 mai 1988 a Tribunalului Județean Argeș, prin care s-a schimbat încadrarea la 20 ani, ca și cum ar fi fost din nou condamnat la moarte.

La 22 decembrie 1989, se afla la penitenciarul Colibași. Fidel poziției sale anticomuniste, a participat la declanșarea revoluției în penitenciar, fără a agresa pe cineva.

După ce revolta acestora a fost oprită, cu asigurări că vor fi tratați civilizat, de noul regim democratic, a depus o sesizare, și autodenunțat adevăratele motive ale acțiunii din 1983, convins că va fi eliberat.

În același timp profesorii cu care plănuise atentatul au depus mărturii la GH.Robu.

În baza acestor sesizări, a fost promovat recurs extraordinar și s-a dispus eliberarea condiționată a acestora, în ciuda opoziției agresive a unor securiști.

Conducerea penitenciarului nu a dat curs deciziei de suspendare, încălcând legea, din comandă politică și pentru a le plăti polițe pentru atitudinea revoluționară din decembrie 1989.

Reclamantul a arătat că, fiind ținuti ilegal, captivi în penitenciar și necitați, nu au putut interveni în procesul din mai 1990, așa cum le permitea vechiul cod de procedură. Nici martorii nu au fost audiați, pentru că judecătorii militari au avut ordin să nu corecteze situația.

Deși pedeapsa cu moartea a fost abolită în ianuarie 1990 și mai târziu abrogată „atingerea avutului obștesc” comunist, deși documentele arătau că nu existaseră consecințele deosebit de grave și mărturiile relevau adevăratul scop al furtului, reclamantul a arătat că a rămas închis, tocmai el, care încercase eliberarea țării, înainte ca regimul criminal să fie răsturnat. Nici cererile de grațiere nu l-au convins pe președintele Iliescu, care se afla la putere tocmai pentru că reușise ce aceștia doar au intenționat, urmând să zacă încă 13 ani în temniță, din patriotism.

Astfel, reclamantul a arătat că a evadat din demnitate, disperare și constrângere, într-o stare acută de necesitate, fiind apoi capturat și pus în lanțuri, chinuit în condiții de exterminare.

De-abia în anul 1999 s-a răspuns memoriilor depuse de către reclamant și de martorul Raul Volcinski, organizator al complotului, prin grațierea tardivă a reclamantului de către președintele Constantinescu, fără însă a urma fireasca reabilitare și necesara reparație.

Reclamantul a arătat că nu a reușit să reintre în normalitate, fiind considerat „recidivist periculos”, nu și-a putut găsi un serviciu onorabil, fiind părăsit și de soție, din cauza condițiilor de viață proscrise.

A trăit împreună, cu fiul său, din pensia CAP a mamei sale, nu a putut primi pensie nici drepturi de deținut politic, pentru că nu a reușit să alcătuiască dosarul revizuirii, din cauza dispariției martorilor, pretențiilor financiare ale avocaților și blocării arhivelor.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 1 al 3 și 4 și art. 4 alin 1 din Legea nr.221/2009.

Prin sentința civilă nr.40/21.03.2013, Tribunalul Giurgiu a admis cererea formulată de reclamant și a constatat caracterul politic al condamnării suferite de reclamantul Roventu Viorel prin sentința penală 63/12.10.1983 a Tribunalului Militar Teritorial București, definitivă prin decizia penală 70/27.10.1983 a Tribunalului Suprem - Secția Militară.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, potrivit dispoz. art.1 alin.3 din Legea nr.221/2009, constituie condamnare cu caracter politic și condamnarea pronunțată în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989 pentru orice fapte prevăzute de legea penală, dacă prin săvârșirea lor s-a urmărit unul din scopurile prevăzute de art. 2 alin 1 din OUG nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arma și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.568/2001 cu modificările și completările ulterioare.

Caracterul politic al condamnărilor prevăzute la alin. 3 se constată de instanța judecătorească în condițiile art. 4 care reglementează procedura de soluționare a unor asemenea cereri și stabilește instanța competentă să le dezlege.

Instanța de fond a reținut că reclamantul dovedește că a fost condamnat la moarte pentru furtul, în asociere cu alte persoane, a două pistoale mitralieră, 8 încărcătoare pentru pistol mitralieră, 300 cartușe, 2 încărcătoare pentru pistol, două curele și două bucăți vergele, o bucată recul manevră pentru pistol mitralieră, o pereche cătușe și un sac mască de gaze, toate cu valoare de 8230, 68 lei, încadrat drept infracțiunea de furt calificat în paguba avutului obștesc cu consecințe deosebit de grave prevăzute de art. 208, 209 alin 1 și 3 Cod penal.

Această condamnare rezultă din sentința penală 63/12.10.1983 pronunțată de Tribunalul Militar Teritorial București, definitivă prin decizia penală 70/27.10.1983 pronunțată de Tribunalul Suprem - Secția Militară.

Conform sentinței penale, judecătorul cauzei a pus consecințe deosebit de grave, ce calificau infracțiunea reținută, pe seama paralizării totale a activității postului de miliție afectat de furt, a pericolului creat pentru viața organelor de stat și liniștea publică și stânjenirile importante aduse activității organelor de miliție din întreaga țară.

Potrivit art. 146 Cod penal, aplicabil la data faptelor, consecințele grave și deosebit de grave erau definite ca rezultat al faptelor infracționale care au produs mari pagube materiale, au avut repercusiuni asupra realizării planului de stat sau al unității, au produs o stânjenire importantă a activității unității ori au cauzat alte asemenea urmări.

Alături de fapta pentru care reclamantul a invocat caracterul politic al condamnării prin sentința penală 63/12.10.1983 a Tribunalului Militar Teritorial București, s-au judecat și alte infracțiuni de drept comun, a căror săvârșire și mod de rezolvare acesta nu le contestă.

Instanța de fond a apreciat că înscrisurile conținând relatările unor persoane, cărora li s-a recunoscut caracterul politic al condamnării, aflate la dosar, așa cum sunt cele provenind de la Raul Volcinschi, dovedesc inițierea de către reclamant împreună cu această persoană a unei activități de împotrivire la adresa regimului comunist, ce ar fi trebuit să ia forma unui atentat la viața liderului politic al vremii Nicolae Ceaușescu.

Misiunea ce ar fi revenit reclamantului, în cadrul acțiunii ar fi fost aceea de a procura arme de foc cu care să realizeze atentatul asupra căruia s-a căzut de acord.

Din declarațiile martorilor audiați în cauză, unul participant la sustragerea armelor, instanța de fond a reținut că, reclamantul i-ar fi devoalat scopul acțiunii, la care a aderat și participat activ alături de încă o persoană, numitul Stanciu Nicolae; din declarația celălalt, Suru Șerban, s-a reținut că Raul Volcinschi, în perioada anilor 1982-1983, i-a solicitat să găzduiască în București, în zona Gării de Nord, persoane ce intenționau să părăsească țara, care, luând la cunoștință după 1990, de relatările despre proiectatul atentat, a considerat că ar fi fost vorba de reclamant și ceilalți autori și, pe o asemenea temă, i-a adus reproșuri lui Raul Volcinschi.

În privința celor două înscrisuri existente la dosar, provenind de la Departamentul Securității Statului, s-a apreciat că acestea confirmă veridicitatea afirmatei legături dintre Raul Volcinschi și reclamant, fără însă ai caracteriza și conținutul. Aceste înscrisuri pun în evidență că organele de securitate legau în mod direct acțiunea reclamantului de sustragerea armelor de foc, de o intenție de atentat și acțiuni violente, iar legătura cu Raul Volcinschi făcea să fie suspectat de legături cu exteriorul.

Analizând starea de fapt, pe obiectul de interes invocat de reclamantul Roventu Viorel, în raport de dispozițiile legale aplicabile deja citate instanța a constatat că acțiunea reclamantului, alături de ceilalți participanți, de a sustrage două pistoale mitralieră de la un post de miliție, față de afirmatul atentat, intră în categoria actelor preparatorii, păstrând o distanță suficient de mare între proiect (intenție) și realizare ce o face inaptă de a pune în evidență un obiectiv clar, cert, rămânând astfel în sfera echivocului.

Instanța de fond a apreciat că ipoteza expusă în sentința de condamnare, precum că armele sau procurat pentru a înlesni săvârșirea altor infracțiuni de drept comun, din perspectiva modului de operare abordat de reclamant și complicii săi, la tâlhăria recunoscută, din data de 07.09.1983, de la cooperativa de consum din Comuna Coșoveni, Dolj, nu pare deloc neplauzibilă.

Însă instanța de fond s-a văzut obligată să țină cont de justificările judecătorului în cadrul sentinței pentru individualizarea pedepsei, care a legat de fapta de sustragere a armelor pericolul creat pentru viața organelor de stat, și prin aceasta reclamantul era suspectat de atentat și, această bănuială făcea, legal posibilă, aplicarea agravantei pentru infracțiunea privind patrimoniul, a pedepsei capitale.

S-a apreciat de către prima instanță că înscrisurile provenind de la securitate confirmă aceeași suspiciune și existența unei legături cu Raul Volcinschi. Celelalte înscrisuri, depozițiile martorilor audiați pun în evidență, la modul ferm, proiectul unui atentat, receptat de reclamant drept un act împotriva regimului, concordant gradului său de cunoaștere și cultură, iar instanța nu a identificat alte elemente care să-l infirme, în afara rezervei mai sus expuse.

Prin urmare, instanța de fond a conchis că reclamantul a luptat cu arma împotriva regimului comunist, așa cum este formulată cerința legală din art. 2 alin 1 lit. c¹ din OUG nr.214/1999 aprobată cu modificări și completări prin legea 568/2001.

Pe baza stabilitelor fapte, dând eficiență dispozițiilor art.1 alin.3 și 4 din Legea nr.221/2009, instanța de fond a admis cererea formulată de reclamantul Roventu Viorel, în contradictoriu cu Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice.

Prin sentința civilă nr.4/3.02.2014, Tribunalul Giurgiu a admis cererea de completare a dispozitivului sentinței civile nr.40/21.03.2013 a Tribunalului Giurgiu formulată de reclamantul Roventu Viorel, în sensul că a respins cererile reclamantului în sensul că sentința penală nr.63/12.10.1983 s-a pronunțat cu încălcarea legii, și de repunere în termen pentru a accesa beneficiile prevăzute de Legea nr.118/1990 și OUG nr.214/1999.

Analizând actele și lucrările dosarului, tribunalul a constatat că, într-adevăr, reclamantul a formulat aceste două cereri asupra cărora nu s-a stabilit nimic, fiind apreciate de instanță, probabil insuficient de bine argumentat, că reprezintă explicații care

susțin capătul principal al acțiunii, acela ce urmărea constatarea caracterului politic al condamnării determinată în condițiile Legii nr.221/2008.

Față de reluarea acestor pretenții de către reclamant prin cererea de completare, s-a constatat că intenția reală a acestuia în cadrul acțiunii în justiție a fost de a urmări și aceste chestiuni ca deziderate judiciare.

Privite din această perspectivă, s-a considerat că cererile vizând constatările solicitate urmează să primească răspuns și, prin urmare cererea de completare se justifică ca pertinentă.

Pe cererea privind constatarea caracterului nelegal al sentinței penale 63/12.10.1983 a Tribunalului Militar Teritorial București, definitivă prin decizia penală 70/27.10.1983 a Tribunalului Suprem –Secția Militară, Tribunalul Giurgiu, Secția Civilă, în materia contenciosului administrativ nu are cum să verifice condițiile de legalitate pe care trebuie să le îndeplinească o hotărâre penală, controlul acestor aspecte fiind în căderea instanțelor penale și, pe baza dispozițiilor procedurale prevăzute în această materie în cadrul căilor de atac acolo reglementate.

În consecință, în aprecierea instanței de fond, răspunsul pentru această cerere nu poate fi decât negativ.

Referitor la constatarea vocației reclamantului de a fi un potențial beneficiar al prevederilor Legii nr.118/1990 și OUG nr.214/1999, instanța a apreciat că nu poate fi admisă, deoarece un asemenea interes nu are cum a fi analizat ipotetic, obligația că acesta să fie născut, actual fiind o cerință ce ține însăși și de condițiile de exercitare a acțiunii civile.

Beneficiile invocatelor acte normative pot fi evaluate numai în raport cu o situație concretă adusă în atenția instanței de reclamant și, probată în condițiile impuse de respectivele reglementări, alături de cele procesual civile.

Tribunalul a apreciat că numai într-un astfel de cadru va putea primi răspuns și solicitarea de repunere în termenul de exercitare a opțiunii așa cum a fost ea adusă în dezbateri de reclamant.

Împotriva acestei sentințe au formulat recurs reclamantul ROVENȚU VIOREL și pârâul STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE prin ADMINISTRAȚIA JUDEȚEANĂ A FINANTELOR PUBLICE GIURGIU.

În motivare, recurentul reclamant ROVENȚU VIOREL a arătat că pentru precizarea circumstanțelor speciale și întinderii detenției politice, este bine să se clarifice motivația capătului 1 și să se răspundă și la capetele 2 și 3 din cererea introductivă de instanță.

Astfel, recurentul a arătat că perioada pentru care reclamantul are dreptul la indemnizație de fost deținut politic, pe baza Legii nr.118/1990, este 29.09.1983 – 15.03.1999. A arătat că fără precizarea explicită a acestui lucru, Agenția județeană pentru plăți și Inspecție socială nu poate să deducă - din dosar - că toată perioada de 15 ani și jumătate (și nu numai de 13 ani și 9 luni, trebuie luată în considerație, ca efect al condamnării politice din 1983, așa cum cere art.2 din Legea 221/2009: „toate efectele hotărârilor judecătorești de condamnare cu caracter politic prevăzute la art.1 sunt înlăturate de drept”. Aceasta pentru că regimul postcomunist i-a creat o situație cu totul specială, menținându-l ilegal în captivitate (brutală) până în 1999, fapt care a condus la un supliment de pedeapsă injustă (și tot politică) de aproape 2 ani, singura pe care reprezentantul Ministerului de Finanțe a contestat-o, în concluzii.

A apreciat recurentul că mai dificilă ar fi analiza drepturilor retroactive la indemnizația de deținut politic de care a fost privat între 1990 și 2013, dacă nu se face constatarea de rigoare.

Recurentul a arătat că, prin capătul 3 de cerere, relativ la prevederile OUG nr.214/1999 (art.2 al.1 lit.c - introdus prin Legea nr.568/2001), a dorit să dispună măcar de recunoașterea explicită a calității de persoană care a încercat „acțiunea de împotrivire cu arma și răsturnare prin forță a regimului comunist”, plătind temeritatea aceasta cu 16 ani de temniță.

În ce privește capătul 2, neabordat în sentință, recurentul reclamant a arătat că insistă asupra legitimității cererii (complementare) de constatare a faptului că, pe lângă caracterul politic al sentințelor, a fost și victima unui lanț de grave abuzuri de drept, aspect relevant și pentru perioada dinainte de 1990, dar mai ales după 1990.

În opinia reclamantului, legătura cu dimensiunea politică pusă în discuție la capătul 1 este prea strânsă ca să se poată face disjungerea celor două aspecte, fără a i se reduce astfel șansele la dreptate, încălcându-i-se dreptul la justiție consfințit de art. 21 din Constituție și art. 6 al Convenției CEDO. Din moment ce instanța are oricum de studiat pe fond dosarele penale, care au produs detenția reclamantului, pentru a constata caracterul politic al condamnărilor și a înțelege de ce el nu a fost recunoscut în 1990, este normal ca tot acum, să constate și nerespectarea unor condiții de formă (drept), care, constituind un abuz judiciar, l-ar îndreptăți la despăgubirile de rigoare, în baza art.504-507 C.proc.civ., eventual obținute ulterior în urma unui proces civil (bazat și pe răspunderea civilă delictuală) sau penal (de revizuire).

Făcând constatările de la capetele de cerere referitoare la încadrarea incorectă la furt cu consecințe deosebit de grave, aplicarea incorectă a decretelor de amnistie din 1988 și 1990, respingerea nejustificată și ilegală a recursului extraordinar din 1990, pedeapsa suplimentară pentru "evadarea" legitimă, a unui nevinovat sechestrat, pagubele morale și materiale provocate de înmormântarea nedreaptă până în 1999 - instanța ar simplifica demersurile ulterioare.

În ce privește capătul 1, deja admis, dar insuficient de bine motivat, recurentul a solicitat a fi înlăturat orice echivoc privind intențiile sale când a furat armamentul de la postul Osica de Jos, care, deși arătată în continuare ca netemeinică, diluează forța constatării caracterului politic, dând posibilitatea unor interpretări tendențioase. Este o dovadă că motivarea sentinței nu e încă suficient de clară, tranșând ferm situația, pe baza probelor depuse.

Studiind dosarul recursului extraordinar din 1990, instanța va găsi noi dovezi privind adevăratul scop al acțiunii sale și în același timp va putea să constate abuzurile flagrante care fac obiectul capătului 2 și îl îndreptătesc la constatarea efectelor de la capătul 3. Recurentul reclamant a arătat că se poate constata ușor, din mărturiile depuse și din cele ascunse în dosare inaccesibile, că toate acțiunile începând din 1981 s-au subsumat tentativei de lichidare a „tiranului”, intenție care nu s-a mai putut realiza după procurarea armamentului.

Prin recursul declarat, recurentul pârât Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, a solicitat modificarea în tot a hotărârii recurate, în sensul respingerii cererii ca neîntemeiată.

În motivare, recurentul pârât a susținut că soluția pronunțată de instanța de fond cu privire constatarea caracterului politic al condamnării reclamantului prin sentința penală nr.63/1998 a Tribunalului București, a fost dată cu interpretarea greșită a dispozițiilor legale.

Recurentul pârât a susținut că din înscrisurile depuse la dosar, rezultă că reclamantul a fost condamnat pentru infracțiuni de drept comun. S-a arătat că în mod greșit s-a reținut de prima instanță faptul că reclamantul a luptat cu arma împotriva regimului comunist deși nicio probă administrată nu dovedește fără echivoc această afirmație, reclamantul fiind condamnat pentru furtul de arme de foc și muniție, pe care le-a folosit în săvârșirea unei infracțiuni de tâlhărie.

Intimatul reclamant a formulat întâmpinare, solicitând respingerea recursului declarat de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, ca nefondat.

În motivare, intimatul a arătat că, așa cum a susținut și în recursul său, motivarea sentinței pentru capătul 1 de cerere nu justifică încă suficient de clar constatarea caracterului politic, pe baza probelor depuse.

Mai mult, recurentul pârât, în loc să combată probele prin care reclamantul a arătat falsitatea acțiunilor securității comuniste, recursul formulat de pârât propune ca referință

(argument) tocmai dosarele contestate, ceea ce e total vicios, într-un proces având ca temei Legea nr.221/1990. Intimatul a depus hotărârile din 1983, pentru a se observa deturnarea anchetei, sub tortură și teroare. Cu un minim de bună credință se poate constata ușor, din mărturiile depuse că acțiunile lui și a martorilor, începând din 1981, s-au subsumat intenției de lichidare a tiranului, care nu s-a mai putut realiza după sustragerea armelor, operație care i-a transformat în victime ale sistemului represiv.

Cum consecințele deosebit de grave invocate în 1983 pentru a fi condamnat la moarte nu au existat, așa cum s-a arătat în recursul extraordinar din 1990, trebuia ca intimatul reclamant să fie eliberat după 1990, în urma amnistiei sau a recursului extraordinar.

În calea de atac a recursului nu au fost administrate probe noi.

Curtea, analizând cu prioritate criticile de recurs formulate de către recurentul pârât, care vizează capătul de cerere prin care s-a solicitat constatarea caracterului politic al condamnării suferite de către reclamant prin sentința penală nr.63/12.10.1983 pronunțată de Tribunalului Militar Teritorial București, definitivă prin decizia penală 70/27.10.1983 a Tribunalului Suprem - Secția Militară, prin raportare la dispozițiile art. 304¹ Cod procedură civilă, reține următoarele:

Reclamantul a fost condamnat prin sentința sus-indicată la pedeapsa cu moartea și confiscarea totală a averii pentru infracțiunea de furt calificat în paguba avutului obștesc, cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art. 208, art.209 lit. a, e și g Cod penal în vigoare la data condamnării.

Așa cum a reținut și instanța de fond, condamnarea reclamantului pronunțată pentru fapta prevăzută în dispozițiile art. 208, art.209 Cod penal în vigoare la data condamnării nu constituie de drept condamnare cu caracter politic, instanța având posibilitatea dată de legiuitor de a tranșa cu privire la acest caracter în baza art. 1 alin. 3 din Legea nr. 221/2009, pe baza probelor administrate în cauză, concluzie desprinsă din conținutul acestui articol de lege care dispune în sensul: „Constituie, de asemenea, condamnare cu caracter politic și condamnarea pronunțată în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 pentru orice alte fapte prevăzute de legea penală, dacă prin săvârșirea acestora s-a urmărit unul dintre scopurile prevăzute la art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum și persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme și de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.568/2001, cu modificările și completările ulterioare”.

Din analiza considerentelor deciziei prin care a rămas definitivă sentința atacată, care a preluat din considerentele acesteia din urmă, dar și argumentele pentru care a fost respins recursul, Curtea reține că reclamantul, împreună cu alți inculpați, în anul 1982, după ce au fost îndepărtați din serviciu ca urmare a repetatelor abateri săvârșite la locul de muncă, a comis împreună cu aceștia furturi calificate în dauna avutului obștesc și personal, în mai multe județe ale țării.

S-a arătat în cuprinsul deciziei că reclamantul împreună cu ceilalți inculpați au încercat să fure bani și bunuri de la oficiile poștale și unități CEC, planuri la care au renunțat, pentru ca ulterior, să se mobilizeze pentru furtul unor arme de la paznici și lucrători de poliție sau prin sustragere de arme din sediul unui post de poliție, pentru a pune în aplicare intențiile de furt.

S-a mai reținut că, inițial, au furat în noaptea de 7 septembrie 1983 de la sediul unei cooperative dintr-o localitate din Dolj o sumă de bani, paznicul acestei instituții fiind lovit și apoi legat de un pom.

Au furat ulterior un autoturism de la un cetățean cu care s-au deplasat în comuna Osica de Sus, județul Olt de unde, de la un post de poliție, au furat două pistoale

mitralieră, cartușe pentru aceste arme, două încărcătoare și 40 cartușe pentru pistol, accesorii pentru armament, precum și o sumă de bani.

În considerente, se mai arată că în scopul derutării cercetărilor, inculpații au mai sustras dosare cu acte și înscrisuri cu caracter secret pe care, ulterior, le-au distrus.

În zilele următoare au furat un alt autoturism, pe care l-au abandonat ulterior, două biciclete, respectiv doi cai în încercarea de a scăpa de organele de poliție care îi urmăreau.

În cuprinsul deciziei s-a reținut că inculpații s-au hotărât de la bun început să obțină arme și muniții prin săvârșirea de fapte penale cu un grad de pericol social, fiind apreciat dovedit faptul că aceste fapte aveau drept scop să le faciliteze comiterea de infracțiuni cu același grad ridicat de pericol social.

De asemenea, s-a reținut că probele se coroborează cu recunoașterile inculpaților în sensul că toate furturile de autoturisme, biciclete, cai, au fost comise pentru realizarea planului de a sustrage o importantă sumă de bani de la unități cu paza asigurată de personal înarmat.

În privința reclamantului, în vârstă de 26 de ani la acea vreme, s-a reținut că a fost condamnat inițial, în anul 1980, la o pedeapsă de 10 luni cu obligarea la muncă corecțională, iar după executarea acesteia a suferit, în anul 1982 și anul 1983 alte două condamnări cu pedepse mai mari, între 1 an și 2 ani și 6 luni închisoare, pe care nu le-a executat, deoarece au fost grațiate, succesiv.

Din conținutul acestei hotărâri nu se deduce faptul că reclamantul, prin acțiunea de sustragere a armei și muniției ar fi dorit ca pe această cale să-și exprime protestul împotriva dictaturii, cultului personalității, terorii comuniste, precum și abuzului de putere din partea celor care au deținut puterea politică, să susțină aplicarea principiilor democrației și a pluralismului politic, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, recunoașterea și respectarea drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale, înlăturarea măsurilor discriminatorii pe motive de naționalitate sau de origine etnică, de limbă ori de religie, de apartenență sau opinie politică, de avere ori de origine socială, astfel cum obligă art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999, pentru a se putea constata caracterul politic.

Mai mult, acțiunea reclamantului dedusă din această hotărâre, având în vedere și momentul la care fapta a fost săvârșită, cu mult anterior evenimentelor din decembrie 1989, nu se poate înscrie în rândul propagandei pentru răsturnarea ordinii sociale până la 14 decembrie 1989 sau manifestarea împotrivirii față de aceasta și nici nu poate fi calificată ca fiind o acțiune de împotrivire cu arma și răsturnare prin forță a regimului comunist, dat fiind că în sarcina acestuia au mai fost reținute și alte fapte penale, anterior acestui eveniment de furt al armei și munițiilor, fără vreo legătura cu vreun deziderat de împotrivire față de dictatura comunistă.

În fața instanței de fond au fost audiați doi martori, unul dintre aceștia fiind Năstase Petrică, care a fost condamnat alături de reclamant prin aceeași hotărâre penală și care a relatat că fapta pentru care a fost condamnat a constituit un atentat împotriva lui Ceaușescu, respectiv că în anul 1983 doreau să-l împuște pe Ceaușescu.

Această declarație urmează însă a fi privită ca fiind subiectivă, dat fiind că acest martor ar putea urmări obținerea unui precedent judiciar care i-ar putea profita în cazul sesizării instanței cu o cerere cu un obiect asemănător.

Mai mult, Curtea are în vedere că această declarație nu se coroborează cu nicio altă probă din dosar.

Astfel, din declarația celui de-al doilea martor, Suru Șerban, Curtea reține că l-a cunoscut pe reclamant doar după anul 1990, necunoscând aspecte din viața acestuia prin propriile simțuri. Relatările sale se bazează pe faptul că în anul 1980, 1981 l-ar fi cunoscut pe profesorul Raul Volcinski, despre care a susținut că ar fi fost un mare opozant al regimului comunist. În declarația sa acest martor relevă faptul că la rugămintea lui Volcinski avea a găzdui o persoană care în cele din urmă se dovedea a fi reclamantul

pentru ca acesta să poată trece granița în urma unui atentat împotriva dictatorului, atentat care nu a mai putut avea loc ca urmare a faptului că reclamantul a fost încarcerat.

Curtea reține din declarația acestui martor că reclamantul i-ar fi spus, după eliberarea acestuia, în anul 1999, când s-au întâlnit, că a fost împotriva regimului comunist, martorul neavând cunoștință personal de fapte ale reclamantului care ar fi putut fi caracterizate ca fiind de împotrivire față de dictatura comunistă și nici despre modalitatea în care a fost concepută și săvârșită fapta ce a atras condamnarea reclamantului, respectiv intenția făptuitorilor la acel moment.

La dosar au mai fost depuse de către reclamant și acte ce se doresc a fi considerate mărturii ale numitului Viorel Volcinski, însă acestea au caracter extrajudiciar, neputând a fi luate în considerare, decât cu încălcarea art. 169 alin. 1 Cod procedură civilă.

De asemenea, la dosar s-au depus de pe diferite site-uri comentarii, care nu pot avea valența unor probe concludente și pertinente cauzei, de vreme ce sursa acestora nu a fost verificată.

Totodată, Curtea va înlătura și proba cu actul depus la dosarul cauzei constând în lucrarea „Istoria serviciilor de protecție românești”, în care reclamantul apare ca fiind un opozant al regimului comunist, nefiind expuse și verificate sursele de informare ale acestei lucrări.

Din analiza actelor aflate la dosarul cauzei și care reprezintă lucrări întocmite de lucrători ai poliției politice anterior pronunțării hotărârii în raport de care se solicită constatarea caracterului politic al faptei pentru care a fost încarcerat, Curtea nu poate reține că din vreunul dintre acestea ar rezulta faptul că reclamantul a reprezentat una dintre persoanele urmărite pentru acte sau fapte contrare regimului comunist la momentul la care a fost condamnat.

Mai mult, Curtea are în vedere că recursul extraordinar declarat de Procurorul general al României, înaintat la data de 19.04.1990 Curții Supreme de Justiție a vizat doar schimbarea încadrării juridice a faptelor comise de reclamant împreună cu ceilalți inculpați, din perspectiva gradului de pericol social al acestora și a urmărilor lor, și nicidecum al calificării lor ca având conotații politice împotriva regimului comunist.

În cuprinsul acestei decizii nr.45/7 mai 1990 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție asupra recursului extraordinar, s-a reținut cu putere de lucru judecat că infracțiunile contra avutului obștesc comise de reclamant și ceilalți inculpați au avut consecințe deosebit de grave întrucât acestea, pe lângă faptul că au produs pagube materiale mari, au avut repercusiuni împotriva activității unității, cauzând și alte asemenea urmări. Totodată, în cuprinsul deciziei se constată că scopul săvârșirii faptelor penale de către inculpați al căror obiect material l-au constituit armele și muniția de tip militar, a vizat sustragerea unor importante sume de bani, pentru atingerea acestui deziderat săvârșind numeroase furturi de autoturisme, biciclete, cai și bărci, respectiv că aceste fapte reprezintă infracțiuni de furt calificat în paguba avutului obștesc săvârșite de inculpați, cât și de tâlhărie în paguba avutului obștesc comise de reclamant și martorul audiat în cauză cu consecințe deosebit de grave, așadar nu fapte prin care să se fi urmărit răsturnarea regimului politic comunist: „este de necontestat faptul – rezultat din probe care se coroborează cu recunoașterile inculpaților – că după ce au intrat în posesia armelor și muniției de tip militar, aceștia au acționat cu îndrăzneală și au comis numeroase furturi de autoturisme, biciclete, cai și bărci – urmărind cu obstință realizarea planului de a sustrage o importantă sumă de bani de la unități cu paza asigurată de personal înarmat...”.

La momentul exercitării recursului extraordinar, regimul dictatorial comunist era deja răsturnat, Procurorul general al României putând face și alte solicitări decât schimbarea încadrării juridice sub aspectul gravității faptei, în cazul în care s-ar fi recunoscut participarea la vreun atentat împotriva regimului comunist în legătură cu fapta pentru care s-a pronunțat sentința penală nr.63/12.10.1983 pronunțată de Tribunalului Militar Teritorial

București, definitivă prin decizia penală 70/27.10.1983 a Tribunalului Suprem - Secția Militară, or o astfel de cale de atac extraordinară a generat rejudecarea procesului penal fără ca inculpații să invoce și să probeze împrejurări la care face referire reclamantul în prezenta cauză, ceea ce nu face decât să confirme concluziile expuse anterior.

Curtea constată că reclamantul nici în faza procesuală a fondului și nici în calea de atac a recursului, prin raportare la art. 304¹ Cod procedură civilă, nu a reușit să demonstreze faptul că acțiunea sa depășea interesul personal de a-și însuși personal unele bunuri, pentru satisfacerea unor dorințe care altfel erau înăbușite de represiunea comunistă.

Față de aspectele reținute mai sus, Curtea, în temeiul art. 312 alin. 1 Cod procedură civilă, va admite recursul declarat de recurentul pârât Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice, va modifica în parte sentința recurată nr.40/21.03.2013, în sensul că va respinge cererea privind constatarea caracterului politic, ca nefondată.

În ce privește recursul declarat de recurentul reclamant, ca o consecință a celor reținute mai sus, având în vedere soluționarea recursului declarat de către recurentul pârât, respectiv înlăturarea din hotărârea atacată a mențiunii referitoare la constatarea caracterului politic al condamnării acestuia, Curtea apreciază că nu se mai impune complinirea considerentelor hotărârii primei instanțe, în raport de art. 304 pct. 7, așa cum a solicitat recurentul, în referire la capătul unu de cerere privitor la constatarea caracterului politic.

În ce privește capetele doi și trei de cerere, Curtea constată că, într-adevăr, în fața instanței de fond reclamantul a solicitat ca instanța să constate că sentința penală nr.63/12.10.1983 s-a pronunțat cu încălcarea legii, și, totodată, a solicitat repunerea în termen pentru a accesa beneficiile prevăzute de Legea nr.118/1990 și OUG nr.214/1999.

Analizând actele și lucrările dosarului, tribunalul a constatat că, într-adevăr, reclamantul a formulat aceste două cereri asupra cărora nu s-a pronunțat prin dispozitivul hotărârii, decizia atacată nr.40/21.03.2013 necuprinzând în considerentele sale nicio referire la acestea.

Curtea reține incidența art. 281² din Codul de procedură civilă, potrivit cu care: *„Dacă prin hotărârea dată instanța a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea hotărârii în același termen în care se poate declara, după caz, apel sau recurs împotriva acelei hotărâri, iar în cazul hotărârilor date în fond după casarea cu reținere, în termen de 15 zile de la pronunțare. Cererea se soluționează de urgență, cu citarea părților, prin hotărâre separată. Prevederile art. 281¹ alin. 3 se aplică în mod corespunzător.*

Așa cum s-a arătat și anterior, procesul civil este guvernat de principiul disponibilității părților asupra cadrului juridic al acțiunii. Astfel, potrivit art. 129 alin. final din Codul de procedură civilă, instanța este ținută de limitele investiției sale determinate prin cererea de chemare în judecată, ea neputând hotărî decât asupra a ceea ce formează obiectul cererii deduse judecării. Altfel spus, raportat la cauza de față și critica recurentului, instanța nu poate depăși limitele investiției sale, dar, totodată, aceasta este obligată să soluționeze toate capetele de cerere, fie ele principale sau accesorii, cereri conexe sau incidentale cu judecata cărora a fost investită, respectiv față de toate părțile implicate în conflictul judiciar.

Legiuitorul a prevăzut, pentru situația în care instanța de judecată nu dă o rezolvare tuturor acestor cereri, o procedură care salvează hotărârea pronunțată de la sancțiunea nulității absolute, punând la dispoziția părților prevederile art. 281² alin. 1 din Codul de procedură civilă, enunțate mai sus, precum și a celor ale art. 322 pct. 2 din Codul de procedură civilă, care reglementează cazul de revizuire întemeiat pe „minus petita”.

Mai mult, Legea nr. 202/25.10.2010, pe deplin aplicabilă cauzei de față, prin raportare la art. XXII și art. XXVIII din actul normativ enunțat, întărește considerentele arătate mai sus, dispunând prin art. I care a adus completări codului de procedură civilă

înscrise la art. 25 în sensul că după art. 281² se introduce un nou articol, respectiv art. 281^{2a} cu următorul cuprins: „Îndreptarea, lămurirea, înlăturarea dispozițiilor potrivnice sau completarea hotărârii nu poate fi cerută pe calea apelului sau recursului, ci numai în condițiile art. 281-281²”. Or, ceea ce recurentul reclamant a solicitat prin critica de recurs este tocmai modificarea hotărârii primei instanțe în sensul pronunțării și asupra acestor capete de cerere, petite asupra cărora instanța de fond nu s-a pronunțat deloc prin decizia nr.40/21.03.2013.

De altfel, așa cum s-a putut constata din actele dosarului, recurentul reclamant a dat eficiență prevederilor art. 281² din Codul de procedură civilă aplicabile în speță, putând veni pe calea recursului doar în condițiile formulării acestuia împotriva sentinței nr. 4/03.02.2014 prin care instanța de fond s-a pronunțat asupra acestor ultime două capete de cerere. Or, recurentul nu a formulat împotriva acestei ultime sentințe calea de atac a recursului, prezenta instanță fiind sesizată doar cu recursul declarat împotriva sentinței civile nr. 40/21.03.2013 care nu a dat dezlegare decât primului capăt de cerere.

Ca urmare, în raport de considerațiile de fapt și de drept expuse, Curtea, în temeiul art. 312 alin. 1 Cod procedură civilă, va respinge recursul declarat de recurentul reclamant ca nefondat.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Respinge, ca nefondat, recursul declarat de recurentul reclamant ROVENȚU VIOREL împotriva sentinței civile nr.40 din 21.03.2013, pronunțată de Tribunalul Giurgiu – Secția Civilă.

Admite recursul declarat de recurentul pârât STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE prin ADMINISTRAȚIA JUDEȚEANĂ A FINANTELOR PUBLICE GIURGIU, împotriva sentinței civile nr.40 din 21.03.2013, pronunțată de Tribunalul Giurgiu – Secția Civilă.

Modifică sentința recurată nr.40/21.03.2013.

Respinge cererea privind constatarea caracterului politic, ca nefondată.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședința publică din 06.03.2014.

PREȘEDINTE
MIHAI-ANDREI
NEGOESCU-GÂNDAC

JUDECĂTOR
IONELIA DRĂGAN

JUDECĂTOR
MARI ILIE

GREFIER
MARIANA CHIVU

Red.I.D.

Tehnored.B.I.

2 ex/31.03.2014

T.Giurgiu – I.Cerșel Mareș